

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 267.072 van 17 juni 2026
in de zaak A. 240.630/IX-10.385**

In zake : O.V.
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Pascal Malumgré
kantoor houdend te 3980 Tessenderlo
Lichtveld 38/001
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister
van Defensie

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 26 december 2023, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van de directeur-generaal *Human Resources* van het ministerie van Landsverdediging van 14 november 2023 waarbij de deelname van verzoeker aan de vorming kandidaat hoofdofficier, sessie 2023-2024, wordt stopgezet.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 258.193 van 12 december 2023 is de vordering tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Rita Van Den Eeckhout heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij en de verwerende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 juni 2026.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Pascal Malumgré, die verschijnt voor de verzoekende partij en luitenant Marie-Sofie Thiriaux, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Rita Van Den Eeckhout heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Verzoeker is beroepsofficier bij de marine, bekleed met de graad van luitenant-ter-zee eerste klasse en ingeschreven in de vakrichting ‘Supply chain en mobiliteit’.

3.2. Verzoeker neemt deel aan de vorming kandidaat hoofdofficier (“VKHO”) 2015-2016. Hij slaagt niet voor het onderdeel ‘Management en Leadership’.

Op 16 september 2016 beslist de deliberatiecommissie dat verzoeker ‘definitief mislukt’ is in zijn vervolmakingscursus.

Verzoeker stelt op 27 september 2016 beroep in tegen die beslissing.

Op 18 oktober 2016 bevestigt de beroepsinstantie de beslissing van de deliberatiecommissie. Tegen die beslissing stelt verzoeker geen beroep in.

3.3. Op 28 november 2022 verspreidt de divisie Beheer een nota met instructies die betrekking hebben op de deelname aan de VKHO 2023-2024.

Verzoeker schrijft zich in voor deze vormingscyclus.

Op 31 januari 2023 wordt zijn inschrijving bevestigd.

Op 25 april 2023 verspreidt de divisie Beheer een lijst met de officieren voor deelname aan de VKHO 2023-2024. Verzoeker staat hierop vermeld.

3.4. Een drietal maanden na de start van de opleiding ontvangt verzoeker op 17 november 2023 een nota van de directeur-generaal *Human Resources*, waarbij zijn deelname aan de VKHO 2023-2024 wordt stopgezet. Dit is de bestreden beslissing, die als volgt is gemotiveerd:

“4. Motivering in feite:

- a. U was niet geslaagd in uw tweede poging van het domein ‘Management & Leadership’ van de vorming VKHO 2015-2016.
- b. De deliberatiecommissie van 16 Sep 2016 heeft beslist dat u definitief mislukt was in de professionele proeven voor de benoeming tot de graad van korvetkapitein. U hebt geen beroep tegen deze beslissing van de deliberatiecommissie ingediend binnen de voorziene termijnen.
- c. Ingevolge een gewijzigde wetgeving omtrent de voortgezette vorming voor Offr, meerbepaald met betrekking tot Offr die eerder verzaakt hebben aan de VKHO, werd een aangepaste rapportering gebruikt. Door de twee voorgaande feiten verscheen u onterecht op de lijst met officieren in de voorwaarden voor deelname aan de VKHO.

- d. Naar aanleiding van een routinematige beheersactie werd uw onterechte aanvaarding voor de VKHO gedetecteerd.
- e. De definitieve mislukking kwam niet voor in HRM@Defence en was niet gedetecteerd tijdens de voorafgaande controle aan de vorming. Andere kandidaten waren in hetzelfde geval maar hebben contact genomen met HRB-Car/Offr om hun mislukkingen te laten kennen.
- f. Uw situatie werd vastgesteld door HRB-Eval na een controle van hun eigen archieven.
- g. Uw deelname aan de VKHO is niet langer geldig gezien de mislukking tijdens de sessie VKHO 2015-2016 na de beslissing van de deliberatiecommissie.

5. Motivering in rechte:

- a. Aangezien de vorming voor kandidaat hoofdofficier (VKHO) één van de vervolmakingscursussen is die deel uitmaken van de voortgezette vorming van de beroepsofficieren van niveau A (Ref 2, Art 2, 2°).
 - b. Aangezien Ref 2, Art 26/1, bepaalt dat wanneer de stagiair niet aan de in artikel 26 bedoelde criteria tot slagen in de VKHO heeft voldaan, zijn beoordelingen worden voorgelegd aan de deliberatiecommissie van de voortgezette vorming voor officieren bedoeld in artikel 72, § 1 van Ref 2, die één van de beslissingen neemt bedoeld in artikel 113/1 van Ref 1.
 - c. Aangezien één van deze beslissingen de definitieve mislukking is in zijn vervolmakingscursus (Ref 1, Art 113/1, tweede lid, 4°), waardoor de betrokken officier bijgevolg niet opnieuw kan deelnemen aan deze vervolmakingscursus.
 - d. Aangezien u voor de deliberatiecommissie van de voortgezette vorming verschenen bent, die op 16 Sep 2016 beslist heeft dat u definitief mislukt bent in de VKHO.
 - e. Aangezien tegen deze beslissing beroep kan worden ingediend bij de beroepsinstantie ten laatste op de tiende werkdag die volgt op de dag waarop de beslissing in eerste aanleg werd betekend (Ref 1, Art 178/2, eerste lid, 5° en derde lid).
 - f. Aangezien het KB in Ref 3 een aantal wijzigingen heeft aangebracht in het KB in Ref 2 op het vlak van de vervolmakingscursussen.
 - g. Aangezien Art 30 van Ref 3 een aantal overgangsbepalingen voorziet, waarbij de paragrafen 1 en 2 van Art 30 bepalen dat de officier die, overeenkomstig de bepalingen die toepasselijk waren de dag vóór de inwerkingtreding van het besluit in Ref 3, verzaakt of definitief verzaakt heeft, die een uitstel heeft bekomen of die een vervolmakingscursus niet heeft kunnen aanvatten of deze heeft moeten onderbreken, een vervolmakingscursus kan volgen of verder zetten overeenkomstig de bepalingen van toepassing na de inwerkingtreding van het besluit in Ref 3.
 - h. Aangezien de officier die definitief mislukt was in een vervolmakingscursus dus niet geïsoleerd is in deze overgangsbepalingen.
 - i. Is er bijgevolg geen wettelijke basis om u opnieuw te laten deelnemen aan de VKHO.
6. Op basis van bovenstaande motivering in rechte en in feite besluit DG HR dat u onterecht verschenen bent op de lijst van de Offr in de voorwaarden voor deelname aan de VKHO en bijgevolg onterecht aanvaard werd voor deelname aan de vorming. Op basis van deze motivering dient DG HR u met

onmiddellijke ingang de hoedanigheid van stagiair te ontnemen.

7. Een verzoekschrift tot nietigverklaring van de voormelde beslissing kan voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State worden gebracht, ofwel via een ter post aangetekend schrijven naar de griffie van de Raad van State (Wetenschapsstraat, 33, 1040 Brussel), ofwel volgens de elektronische procedure (zie daarvoor de rubriek ‘e-Procedure’ op de website www.raadvst-consetat.be), binnen de zestig dagen te tellen vanaf de dag volgend op deze van deze betekening.”

IV. Rechtsmacht van de Raad van State

Exceptie

4. In de memorie van antwoord merkt de verwerende partij op dat de Raad van State niet bevoegd is “wanneer het annulatieberoep gericht is op de erkenning van een subjectief recht waaromtrent het bestuur geen discretionaire, maar slechts een gebonden bevoegdheid bezit”. Volgens haar bestrijdt verzoeker “een beslissing waarbij de overheid vaststelt dat de betrokkene voldoet aan de wettelijke en reglementaire voorwaarden waardoor hij zich kan beroepen op een welbepaald recht” en is de Raad van State niet bevoegd.

Beoordeling

5. In haar laatste memorie lijkt de verwerende partij deze exceptie niet te handhaven.

Hoe dan ook vergist zij zich als zij elke betwisting over de uitoefening van een gebonden bevoegdheid door het bestuur gelijkstelt met een geschil over een subjectief recht.

6. Het bestaan van een geschil over een subjectief recht veronderstelt alleszins dat de eiser zich beroept op een welbepaalde juridische verplichting die een regel van objectief recht rechtstreeks aan een derde oplegt en bij de nakoming waarvan die partij belang heeft (Cass. 9 december 2016, C.16.0057.N).

7. Het voorliggende beroep is gericht tegen de beslissing waarbij verzoekers deelname aan de VKHO 2023-2024 wordt stopgezet.

Niet blijkt dat verzoeker zich beroept op “op een welbepaald recht”, meer bepaald op een juridische verplichting die een regel van objectief recht rechtstreeks aan een derde oplegt en bij de nakoming waarvan hij belang heeft. Meer bepaald beroept verzoeker zich niet op een recht op het volgen van de opleiding. Of de bevoegdheid van de verwerende partij volledig gebonden is, kan wel een weerslag hebben op het belang van verzoeker, maar is voor de vraag naar de rechtsmacht van de Raad van State in dit geval niet relevant.

Het werkelijk en rechtstreeks voorwerp van het voorliggende beroep is geen geschil over een subjectief recht.

8. Er is voor de Raad van State geen reden om zijn rechtsmacht af te wijzen.

V. Ontvankelijkheid

Exceptie

9. De verwerende partij betwist het belang van verzoeker. Na een eventuele nietigverklaring van de bestreden beslissing zou zij niet anders kunnen dan opnieuw vaststellen dat verzoeker niet voldoet aan de voorwaarden om de VKHO 2023-2024 te mogen volgen, gelet op zijn definitieve mislukking in 2016. Aangezien verzoeker aldus geen beslissing kan verkrijgen die hem een voordeel oplevert, moet worden vastgesteld dat het rechtens vereiste belang ontbreekt.

10. Vooruitlopend op deze exceptie betwist verzoeker in het inleidend verzoekschrift dat er sprake is van een gebonden bevoegdheid in hoofde van de verwerende partij.

Volgens verzoeker “spreekt [het] vanzelf” dat de deliberatie-commissie voor de beslissing omtrent het al dan niet slagen voor de VKHO 2023-2024 enkel dient te steunen op het volgen van en het slagen voor de VKHO 2023-2024 en niet op het niet-slagen voor de VKHO 2015-2016.

Voorts wijst verzoeker erop dat uit artikel 26 van het koninklijk besluit van 26 december 2013 ‘betreffende de vervolmakingscursussen van de beroepsmilitairen van het actief kader van de Krijgsmacht, het examen voor overgang naar de graad van eerste sergeant-majoor en het kwalificatie-examen voor de graad van adjudant-chef’ (“het koninklijk besluit van 26 december 2013”), zoals het is gewijzigd bij het koninklijk besluit van 20 juli 2022 ‘tot wijziging van diverse bepalingen betreffende de vervolmakingscursussen van de beroepsmilitairen van het actief kader en tot opheffing van de beroepsproeven van de vorming voor kandidaat hoofdofficier van niveau A’ (“het koninklijk besluit van 20 juli 2022”) blijkt dat een kandidaat thans de opleiding enkel op regelmatige wijze moet volgen om te slagen. Rekening houdend met die nieuwe regeling kan zijn verdere deelname aan de VKHO 2023-2024 leiden tot een promotie.

Hij meent dat de vraag die moet worden gesteld niet is of hij al dan niet voldeed aan de voorwaarden om deel te nemen aan de VKHO 2023-2024 – de verwerende partij heeft dit al bevestigd door hem te aanvaarden na onderzoek van zijn dossier – maar wel of er juridische redenen bestaan om zijn verdere deelname aan de VKHO 2023-2024 te beletten. Naar het oordeel van verzoeker blijkt uit de aangevoerde middelen dat dit niet het geval is.

11. In de memorie van wederantwoord voegt verzoeker hieraan toe dat de verwerende partij ten onrechte opwerpt dat hij niet meer in aanmerking komt voor het volgen van de VKHO 2023-2024 omdat hij in 2016 definitief mislukt is verklaard. Hoewel de verwerende partij wel erkent dat hij voldeed aan de voorwaarden bedoeld in artikel 25, § 1, van het koninklijk besluit van 26 december 2013, verwijst zij naar artikel 113/1, tweede lid, 4°, van de wet van 28 februari 2007 ‘tot vaststelling van het statuut van de militairen en kandidaat-militairen van het actief kader van de Krijgsmacht’ (“de wet van 28 februari 2007”). Volgens die

bepaling mag de deliberatiecommissie met betrekking tot de militair in vorming – die dus reeds is toegelaten tot de vorming omdat hij aan de voorwaarden voldeed – beslissen dat hij definitief mislukt is in zijn vervolmakingscursus. Volgens verzoeker kan de deliberatiecommissie op grond van die bepaling echter alleen met betrekking tot een militair in vorming beslissen dat hij definitief mislukt is in de lopende vervolmakingscursus en niet oordelen over prestaties met betrekking tot een vorige vervolmakingscursus. Verzoeker besluit daaruit dat artikel 113/1, tweede lid, 4°, van de wet van 28 februari 2007 niet van toepassing is zodat zijn deelname aan de VKHO 2023-2024 niet onregelmatig was. Zijn deelname was wél regelmatig, zo stelt verzoeker, en de DGHR heeft dit uitdrukkelijk bevestigd in een e-mail van 31 januari 2023. Uit het voorgaande concludeert verzoeker dat hij wél nog in aanmerking komt voor het volgen van een VKHO na de vernietiging van de bestreden beslissing.

Verzoeker weerspreekt dan ook de stelling van de verwerende partij dat zij na een eventuele nietigverklaring van de bestreden beslissing niet anders zou kunnen dan opnieuw vaststellen dat hij niet voldoet aan de voorwaarden om de VKHO 2023-2024 te mogen volgen, gelet op zijn definitieve mislukking in 2016. Hij stelt dat er geen wettige redenen zijn om zijn deelname te weigeren aan een latere VKHO na een nietigverklaring, gelet op de reeds vermelde gewijzigde evaluatieprocedure bij koninklijk besluit van 20 juli 2022.

12. In zijn laatste memorie argumenteert verzoeker met betrekking tot zijn belang bij het beroep dat het niet correct is dat er geen rechtsgrond is om hem te laten deelnemen aan de VKHO en dat er juist geen rechtsgrond is die zich verzet tegen een nieuwe deelname aan de VKHO. Hij verwijst naar het reglement ‘De vervolmakingscursussen van de officieren van het actief kader’ (DGHR-REG-FMNCONT-001, ed 002/Rev 000) van 21 mei 2024 waarin onder nummer 403 de voorwaarden worden vastgelegd waaraan iedere beroepsofficier moet voldoen om de VKHO te kunnen volgen. Onder *litera f* ‘Uitsluiting’ wordt een definitieve mislukking bij een voorgaande VKHO niet vermeld, zo merkt verzoeker op. Anders is het voor een deelname aan de hogere opleidingen (de derde cyclus), waarvoor het voornoemde reglement in nummer 502 bepaalt dat ‘de VKHO met succes hebben

gevolgd' een voorwaarde is om te mogen deelnemen. Verzoeker is van mening dat wanneer een uitsluitingsgrond in hetzelfde normenkader wél uitdrukkelijk wordt opgenomen bij de derde cyclus en niet bij de tweede cyclus, het ontbreken ervan bij de tweede cyclus moeilijk anders kan worden geïnterpreteerd dan dat het niet als uitsluitingsgrond geldt voor deelname aan de VKHO, minstens dat hierover interpretatieruimte bestaat die de verwerende partij vooraf had moeten verduidelijken, in plaats van pas maanden na zijn deelname abrupt in te grijpen.

Verzoeker ontkent ook de stelling van de verwerende partij dat zij de definitieve mislukking uit 2016 “logischerwijs altijd” had moeten meenemen. Hij herhaalt dat deelnemers aan de vorming thans in de praktijk niet meer kunnen “definitief mislukken”. Het volstaat om succesvol deel te nemen aan de vervolmakingscursus; er zijn geen professionele proeven en klassieke scores meer. Niettemin hanteert de verwerende partij zijn definitieve mislukking uit 2016 wel als absolute uitsluitingsgrond, terwijl dit niet is voorzien in het toepasselijke reglement. Bovendien was verzoeker al formeel toegelaten tot de VKHO, hij was al maanden bezig, de toelating was nagekeken door de HR Marine, hij had de steun van het commando Marine en heeft op hun verzoek gevraagd om van vakrichting te wijzigen en de commandant van de KMS en zijn stafchef hebben hem uitgenodigd om te spreken over een toekomstige functie binnen hun communicatiedienst na het slagen. Volgens verzoeker “creëert [dit] een interne spanning”. Terwijl een kandidaat vandaag nauwelijks nog definitief mislukt kan worden verklaard, gebruikt het bestuur dit wel om iemand absoluut en definitief uit te sluiten. Verzoeker meent dat hiervoor minstens een bijzonder zorgvuldige en expliciete juridische onderbouwing is vereist en dat die volledig ontbrak op het moment van zijn verwijdering uit de VKHO. Aannemen dat een definitieve mislukking uit 2016 leidt tot een eeuwige uitsluiting kan volgens verzoeker onmogelijk de bedoeling zijn, zeker niet in een context waarin de verwerende partij personeel langer laat werken en Defensie tegelijk inzet op inzetbaarheid en de modernisering van trajecten. Een interpretatie die neerkomt op eeuwigdurende uitsluiting zonder expliciete, duidelijke normering is naar het oordeel van verzoeker onredelijk en ondergraaft de rechtszekerheid. Verzoeker merkt nog op dat de verwerende partij op de hoogte was van het feit dat het zijn tweede deelname betrof, nadat hij bij zijn eerste

deelname niet was geslaagd. Steeds volgens verzoeker is de inschrijvingsprocedure doorlopen met voorafgaande contacten en afstemming tussen de betrokken diensten van Defensie om na te gaan of hij aan de toelatingsvoorwaarden voldeed. Volgens is hij opgenomen op de lijst van kandidaten voor deelname aan de VKHO, zijn deelname is bevestigd, hij is daadwerkelijk toegelaten en hij heeft de cursus drie maanden gevolgd. De bewering van de verwerende partij dat er geen (afdoende) controle was en dat zijn opname op de lijst per vergissing gebeurde, strookt volgens verzoeker niet met de dossierstukken en wordt bovendien tegengesproken door e-mailverkeer waaruit zowel afstemming als controle blijkt. Bovendien wist iedereen dat hij deelnam en werd die deelname gesteund, zo stelt verzoeker. Tot slot wijst hij erop dat een vernietiging gevolgen kan hebben voor de HR-registratie en de loopbaanbeslissingen die daarop steunen. Dit belang is actueel, zo stelt verzoeker, gelet op zijn huidige aanstelling en inzetbaarheid binnen Defensie en de HR-beslissingen inzake vakrichting en inzetbaarheid die op de bestreden beslissing voortbouwen.

Beoordeling

13. Gelet op artikel 19, eerste lid, RvS-Wet, kan het beroep tot nietigverklaring bedoeld bij artikel 14 van deze wet, voor de afdeling Bestuursrechtsspraak van de Raad van State worden gebracht “door elke partij welke doet blijken van een benadeling of van een belang”.

Een verzoekende partij beschikt over dit rechtens vereiste belang indien twee voorwaarden vervuld zijn: vooreerst dient zij door de bestreden administratieve rechtshandeling een persoonlijk, rechtstreeks, zeker, actueel en wettig nadeel te lijden. Voorts moet de eventueel tussen te komen nietigverklaring van die rechtshandeling haar een direct en persoonlijk voordeel verschaffen.

14. Dat de bestreden beslissing verzoeker benadeelt, staat buiten kijf. Onderzocht moet worden, of de nagestreefde nietigverklaring hem ook tot voordeel strekt. Dat is niet het geval indien, zoals de verwerende partij opwerpt, zij ertoe gehouden is om hoe dan ook weer dezelfde beslissing te nemen.

15. De enige vraag die volgens verzoeker moet worden gesteld, is te weten of de verwerende partij mocht beslissen om zijn reeds aangevangen opleiding stop te zetten.

Het antwoord op die vraag valt echter volledig samen met de kwestie of zijn toelating tot de VKHO 2023-2024 al dan niet rechtsgeldig was, anders gezegd of verzoekers opname op de lijst met deelnemers al dan niet een vergissing was.

Dit vergt een beoordeling van de aard en de gevolgen van de beslissing ‘definitief mislukt’ uit 2016 in het licht van de toepasselijke regelgeving.

Die beslissing is genomen op grond van artikel 113/1 van de wet van 28 februari 2007. Overeenkomstig dit artikel 113/1, eerste lid, doet de deliberatiecommissie voor de voortgezette vorming onder meer uitspraak over de militair in vorming die niet heeft voldaan aan de criteria om te slagen voor één van de voortgezette vormingen of, naargelang het geval, voor de beroepsproeven of de examens. Steeds volgens ditzelfde artikel 113/1, tweede lid, kan de deliberatiecommissie één of meerdere van de volgende beslissingen nemen:

“1° de betrokken militair is geheel of gedeeltelijk geslaagd en mag, in voorkomend geval, zijn vorming verderzetten;
2° de betrokken militair kan een herkansing krijgen;
3° de betrokken militair kan een uitstel krijgen;
4° de betrokken militair is definitief mislukt in [...] zijn vervolmakingscursus.”

16. Verzoeker betwist in geen van zijn middelen het gegeven dat de beroepsinstantie op 18 oktober 2016 heeft bekrachtigd dat hij op 16 september 2016 door de deliberatiecommissie voor de voortgezette vorming ‘definitief mislukt’ is verklaard, noch dat hij toentertijd die beslissing niet heeft aangevochten, zodat ze definitief en onaantastbaar is geworden.

17. Het ‘definitief mislukt’ zijn, in tegenstelling tot de ‘herkansing’ of het ‘uitstel’ als bedoeld in artikel 113/1, 2° en 3°, van de wet van 28 februari

2007, betekent dat de met die vermelding getroffen militair uitgesloten is van deelname aan dezelfde vorming op een later ogenblik. Het houdt met andere woorden in dat er géén “tweede kans” meer kan volgen: de kandidaat die definitief is mislukt, komt principieel niet meer in aanmerking voor een nieuwe deelname aan de VKHO.

18. Verzoeker stelt wel dat die beslissing niet meer relevant is of dat zou mogen zijn, maar hij wijst geen rechtsgrond aan die de beslissing uit 2016 onwerkzaam maakt of haar rechtsgevolgen uitwist.

19. Nog volgens verzoeker is artikel 113/1, tweede lid, 4°, van de wet van 28 februari 2007 niet van toepassing omdat een deliberatiecommissie op grond van die bepaling met betrekking tot een militair in vorming alleen mag beslissen dat hij definitief mislukt is in de lopende vervolmakingscursus en niet mag oordelen over prestaties met betrekking tot een vorige vervolmakingscursus.

Ook die zienswijze kan niet slagen.

Wél correct is het, dat de deliberatiecommissie (en de beroepsinstantie) van de VKHO 2015-2016 en niet die van de VKHO 2023-2024 verzoeker ‘definitief mislukt’ heeft verklaard. Maar het rechtsgevolg van die beslissing is wel dat definitief een einde is gesteld aan zijn vorming en dat verzoeker niet meer opnieuw kan deelnemen aan de vorming, want hij is “definitief” mislukt. En: als hij zelfs niet opnieuw mag deelnemen, valt er door de nieuwe deliberatiecommissie (VKHO 2023-2024) niets meer te beslissen.

Dat het begrip ‘definitief mislukt’ in het kader van de wet van 28 februari 2007 een definitieve beoordeling impliceert met rechtsgevolgen die verder strekken dan de vormingsprocedure in het kader waarvan de deliberatiecommissie zich uitspreekt, blijkt overigens ook uit artikel 3, 43°, van de voormelde wet, waarin de ‘reclassering’ wordt omschreven als “de maatregel waarbij de definitief mislukte kandidaat-militair de toestemming kan krijgen een nieuwe basisvorming aan te vatten” en uit andere bepalingen van de wet die de mogelijkheid

regelen tot reclassering van een “definitief mislukte” kandidaat-militair in de daarin vermelde gevallen.

Wat verzoeker eigenlijk wenst, na zijn mislukken in 2015-2016, is een nieuwe kans te krijgen. Dát, evenwel, is de ‘herkansing’, bedoeld in artikel 113/1, tweede lid, 2°, van de wet van 28 februari 2007, niet het ‘definitief mislukt’ van het 4°. Aannemen, zoals verzoeker, dat ‘definitief mislukt’ niet ziet op deelnemes aan een latere VKHO, zou aan dat 4° (‘definitief mislukt’) de draagwijdte geven van het 2° (‘herkansing’) en aan het noodzakelijk onderscheid tussen het 2° (‘herkansing’) en het 4° (‘definitief mislukt’) elke zin ontnemen.

20. Verzoeker neemt er wel aanstoot aan, blijkens het zevende middel van het verzoekschrift, dat officieren die definitief hadden verzaakt aan een vervolmakingscursus bij overgangsmaatregel, met toepassing van artikel 30, § 2, van het koninklijk besluit van 20 juli 2022, wél opnieuw mogen deelnemen aan een vervolmakingscursus, terwijl hij, die definitief mislukt is verklaard in zijn vervolmakingscursus, die kans niet krijgt.

Bedoeld artikel 30, § 2, luidt:

“De officier of onderofficier die, de dag vóór de datum van de inwerkingtreding van dit besluit, definitief verzaakt heeft aan de deelneming aan een vervolmakingscursus van zijn voortgezette vorming, kan opnieuw deelnemen aan deze cursus volgens de bepalingen van dit besluit, indien hij voldoet aan de gestelde voorwaarden tot deelname van de beoogde vervolmakingscursus van dit besluit.”

Verzoeker ziet hierin een schending van het gelijkheidsbeginsel, omdat vergelijkbare gevallen ongelijk worden behandeld.

21.1. De Raad kan opnieuw verzoekers standpunt niet bijvallen.

21.2. Het gelijkheidsbeginsel, zoals vervat in artikel 10 van de Grondwet, vereist dat allen die zich in eenzelfde toestand bevinden op gelijke wijze worden behandeld en belet dat een willekeurig onderscheid wordt gemaakt tussen

burgers. Het is daarbij niet uitgesloten dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en redelijk verantwoord is. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de genomen maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen. Het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Het valt aan de partij die een schending aanvoert van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel om zulks aan te tonen met concrete en precieze gegevens. Het beginsel raakt immers niet de openbare orde, zodat de Raad van State niet ertoe gehouden is een schending ambtshalve te onderzoeken.

21.3. Het onderscheid in behandeling, voor wat de mogelijkheid betreft om opnieuw deel te nemen aan een vervolmakingscursus, tussen officieren die definitief hebben verzaakt aan een vervolmakingscursus en officieren die ‘definitief mislukt’ zijn verklaard in een vervolmakingscursus berust op een objectief criterium, namelijk of de kandidaat als officier al dan niet eerder reeds heeft deelgenomen aan een vervolmakingscursus en daarbij is beoordeeld. Het betreft een abstract criterium dat geen persoonlijke appreciatie behoeft.

21.4. In het verslag aan de Koning – niet bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad, maar door de verwerende partij neergelegd in het administratief dossier – wordt deze bepaling als volgt verantwoord:

“Ook de officieren en onderofficieren die verzaakt hebben en waarvan de verzaking definitief was geworden voor de inwerkingtreding van dit besluit kunnen opnieuw deelnemen aan een vervolmakingscursus voor zover zij voldoen aan de bij dit besluit gestelde voorwaarden. Deze verzaking was vaak het gevolg van het feit dat zij een vervolmakingscursus dienden te volgen op een ogenblik dat het voor hen niet paste omwille van sociale of familiale redenen. Wegens het versoepelen van het concept van de voortgezette vorming voor officieren en onderofficieren krijgt de militair nu de mogelijkheid zijn loopbaan zelf te sturen. De militairen waarvan de verzaking definitief was geworden, dienen dan ook opnieuw de mogelijkheid te krijgen zich voor een vorming in te schrijven.”

Hieruit blijkt dat de doelstelling van de verwerende partij er in essentie in bestaat officieren die hebben verzaakt aan de voortgezette vorming een nieuwe kans te geven om een vervolmakingscursus te volgen omdat de verzaking vaak het gevolg is van het feit dat de militairen een vervolmakingscursus dienden te volgen op een ogenblik dat het voor hen niet past om sociale of familiale redenen. Dit kadert in het versoepelen van het concept van de voortgezette vorming en strekt ertoe de militair de kans te geven om zijn loopbaan zelf te sturen.

Dit geldt uiteraard niet voor officieren die ‘definitief mislukt’ zijn verklaard. Zij hebben wél al deelgenomen aan een vervolmakingscursus en zij zijn beoordeeld, maar definitief niet geslaagd bevonden.

De voormelde doelstelling van de verwerende partij komt als legitiem voor. Verzoeker toont het tegendeel niet aan.

21.5. Verzoeker maakt ten slotte niet aannemelijk dat in het licht van de voormelde legitieme doelstelling het verschil in behandeling geen dienstige en pertinente maatregel is. Evenmin maakt hij in zijn uiteenzetting van het middel aannemelijk dat de gevolgen voor officieren die definitief zijn mislukt onevenredig zouden zijn. Hij beperkt zich in wezen tot het betoog dat vergelijkbare gevallen ongelijk worden behandeld. Zoals hiervóór is uiteengezet, verzet het gelijkheidsbeginsel zich daar niet tegen voor zover het verschil in behandeling op een objectief criterium berust en redelijk verantwoord is. Verzoeker toont het tegendeel niet aan en de Raad van State ziet dit ook niet spontaan in.

21.6. Een schending van het gelijkheidsbeginsel kan niet worden aangenomen.

22. Het argument dat verzoeker ontleent aan artikel 25, § 1, van het koninklijk besluit van 26 december 2013 overtuigt evenmin.

Dat artikel somt de voorwaarden op die moeten zijn vervuld om deel te nemen aan de VKHO. Verzoeker vervult al die voorwaarden:

“1. De vorming voor kandidaat hoofdofficier kan worden gevolgd door iedere officier, die aan de volgende voorwaarden voldoet:

1° beroepsofficier van niveau A zijn;

2° minstens de anciënniteit in de graad van kapitein of kapitein-commandant bezitten die door de DGHR vastgesteld wordt;

3° de basis stafvorming met succes gevolgd hebben;

4° voldaan hebben aan de bepalingen inzake de wezenlijke kennis van het andere taalstelsel voor de bevordering tot de graad van majoor bedoeld in artikel 5 van de wet van 30 juli 1938 betreffende het gebruik der talen bij het leger, om in aanmerking te komen voor de bevordering tot de graad van majoor;

5° geslaagd zijn voor de test betreffende de kennis van het Engels bedoeld in artikel 5, § 3, eerste lid, 1°, van het koninklijk besluit van 7 april 1959 betreffende de stand en de bevordering van de beroepsofficieren;

6° niet een ambt in een internationale of intergeallieerde instelling of staf of in een nationale instelling in het buitenland uitoefenen;

7° rekening houdend met de datum van zijn pensioen wegens leeftijdsgrens, minstens zeven jaar kunnen dienen vanaf 31 december van het jaar van zijn aanvaarding.

De voorwaarde bedoeld in het eerste lid, 1°, is evenwel niet van toepassing op de beroepsofficier van niveau B die tijdens de vorming voor kandidaat hoofdofficier in de categorie van de beroepsofficieren van niveau A zal worden opgenomen.

De officier die ten minste 70 procent behaald heeft op het taalexamen bedoeld in het eerste lid, 4°, en die hiertoe een aanvraag indient, kan van DGHR de toestemming krijgen om de vorming van kandidaat hoofdofficier te kunnen volgen in een ander taalstelsel dan dit waartoe hij behoort.”

Determinerend is evenwel niet of verzoeker al dan niet voldoet aan artikel 25 van het koninklijk besluit van 26 december 2013, maar wel of de beslissing uit 2016 eraan in de weg staat dat hij wordt opgenomen op de lijst van deelnemers die aan de voorwaarden van voormeld artikel 25 voldoen. Het onderzoek naar een dergelijke – wettelijke – uitsluitingsgrond gaat de toepassing van artikel 25 van het koninklijk besluit van 26 december 2013 vooraf.

Artikel 25 van het koninklijk besluit van 26 december 2013, waarop verzoeker ook zijn zesde middel steunt, verschaft aan de stagiair die ‘definitief mislukt’ verklaard is, geen rechtsgrond om opnieuw deel te nemen aan de vorming.

23.1. Verzoeker wijst ook op de wijziging van artikel 26 van het koninklijk besluit van 26 december 2013 bij koninklijk besluit van 20 juli 2022, waaruit blijkt dat de stagiair thans enkel nog de vorming op regelmatige wijze moet volgen en dus niet meer hoeft te slagen voor een professionele proef:

“Heeft de vorming voor kandidaat hoofdofficier met succes gevolgd, de stagiair die:

1° het geheel van de modules van het gemeenschappelijk gedeelte van de vorming, bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 1°, op regelmatige wijze gevolgd heeft, volgens de criteria bepaald in een reglement uitgevaardigd door de minister;

2° in voorkomend geval, de module van het specifieke gedeelte van de vorming, bedoeld in artikel 24, § 1, eerste lid, 2°, op regelmatige wijze gevolgd heeft, volgens de criteria bepaald in een reglement uitgevaardigd door de minister.”

23.2. Die wijziging doet evenwel niet eraan af dat artikel 113/1, 4°, van de wet van 28 februari 2007 niet is opgeheven en dat wie niet “met succes” deelneemt aan de vorming nog steeds ‘definitief mislukt’ kan worden verklaard. Verzoeker gaat ook eraan voorbij dat om die reden bij hetzelfde koninklijk besluit van 20 juli 2022, dus samen met de wijziging van artikel 26, volgend artikel 26/1 is ingevoegd in het koninklijk besluit van 26 december 2013:

“Wanneer de stagiair niet aan de in artikel 26 bedoelde criteria tot slagen heeft voldaan, worden zijn beoordelingen en, in voorkomend geval, de vaststellingen aan de deliberatiecommissie van de voortgezette vorming voor officieren bedoeld in artikel 72, § 1, voorgelegd, die één van de beslissingen neemt bedoeld in artikel 113/1 van de wet.

De officier die de beslissing bedoeld in artikel 113/1, tweede lid, 3°, van de wet, bekomt, dient zich terug in te schrijven, naargelang het geval, voor de vorming of voor het gedeelte van de vorming waarvoor de beslissing werd toegekend.”

Het koninklijk besluit van 20 juli 2022 heeft dan ook niets veranderd aan de draagwijdte van de beoordeling ‘definitief mislukt’ of de mogelijkheid voor de deliberatiecommissie om die beoordeling toe te kennen.

24. Dat, ten slotte, in het intern reglement ‘De vervolmakingscursussen van de officieren van het actief kader’ (DGHR-REG-FMNCONT-001, ed 002/Rev 000) van 21 mei 2024 waarnaar verzoeker in zijn laatste memorie

verwijst, een definitieve mislukking bij een voorgaande VKHO niet expliciet wordt vermeld als obstakel voor deelname aan de VKHO, doet aan het voorgaande geen afbreuk. Dat na definitieve mislukking een nieuwe deelname aan de VKHO is toegelaten, is immers een rechtstreeks gevolg van artikel 113/1, 4°, van de wet van 28 februari 2007. Noch een reglementair besluit, noch een dienstnota vermag hiervan af te wijken.

25. In het arrest over de schorsing is voorlopig vastgesteld dat verzoeker zonder belang is bij zijn beroep. Die conclusie blijft thans overeind: een definitieve mislukking zoals bedoeld in artikel 113/1, 4°, van de wet van 28 februari 2007 verhindert uit zichzelf een nieuwe deelname aan een vervolmakingscursus. Zodra de verwerende partij het bestaan van die beslissing vaststelde, had zij geen andere keuze dan verzoeker de hoedanigheid van stagiair te ontnemen.

Zelfs na een eventuele nietigverklaring op grond van één van de overige zes in het verzoekschrift aangevoerde middelen, die anders dan het zevende middel de geldigheid van de toepasselijke regelgeving niet in vraag stellen, kan de verwerende partij niet anders dan andermaal vaststellen dat verzoeker niet voldoet aan de voorwaarden om de vorming te mogen volgen. Voorts vermag een deelname aan de vorming verzoeker niet te brengen tot waar het hem finaal met dit beroep om te doen is, namelijk de door hem nagestreefde promotie, aangezien de deliberatiecommissie hoe dan ook zal moeten vaststellen dat verzoeker in 2016 al ‘definitief mislukt’ is verklaard als bedoeld in artikel 113/1, 4°, van de wet van 28 februari 2007 en zij daarop niet mag terugkomen door hem alsnog ‘geslaagd’ te verklaren als bedoeld in artikel 113/1, 1°, van deze wet.

26. De exceptie is gegrond. Het beroep is niet ontvankelijk.

VI. Kosten

27. De verwerende partij heeft in punt 7 van de bestreden beslissing verwezen naar de beroepsmogelijkheid bij de Raad van State en aldus verzoeker op het verkeerde been gezet over zijn verweermogelijkheden. Er is dan ook reden

om haar de proceskosten te laten dragen. Verzoeker is evenwel geen in het gelijk gestelde partij, zodat de door hem gevraagde rechtsplegingsvergoeding niet wordt toegekend.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 24 euro.

Het teveel gekweten bedrag van 448 euro wordt terugbetaald aan de verzoevende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op zeventien juni tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Jurgen Neuts,	staatsraad,
Jim Deridder,	staatsraad,
bijgestaan door	
Frank Bontinck,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Frank Bontinck

Geert Van Haegendoren